

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Resmî olmayan rakamlara göre Türkiye’de 2 milyonun üzerinde çocuk işçi bulunmaktadır. Çocuk işçiler ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmakta ve eğitim hakkı başta olmak üzere birçok haktan yoksun bırakılmaktadırlar. Güvencesiz, kayıt dışı ve kötü çalışma koşulları sebebiyle de çocuk iş cinayetleri artmaktadır.

Türkiye’de giderek artan çocuk işçiliğinin engellenmesi için etkin bir denetleme mekanizmasının oluşturulması, yapılabileceklerin tespiti ve çözüm yollarının bulunması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Ebru GÜNAY

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Çocuk işçiliği, 18 yaşın altındakilere fiziksel ve mental açıdan zarar veren, eğitimden yoksun bırakarak onları zedeleyen, istismar eden ve sömürüye maruz bırakan bir çalıştırma biçimidir ve çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı işler olarak tanımlanır. ILO 15 yaşın altında çalışanları çocuk işçi, 15-18 yaş arası çalışanları ise genç işçi olarak tanımlar. Çocuk üzerinde fiziksel, ruhsal ve toplumsal açıdan olumsuz etkiler bırakan çocuk işçiliği sorunu, ülkelerin içinde bulunduğu yapısal sorunlardan kaynaklanmaktadır. Çocuk işçiliğinin artmasının en önemli sebebi yoksulluktur. Türkiye’de çocuk işçiliğinin artmasının bir diğer önemli nedeni ise işverenlerin ucuz işgücü ve kayıt dışı çalıştırmak üzere çocuk işçileri tercih etmesidir. Çocuk işçiler, en çok tarım, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde çalıştırılmaktadırlar. Bunların dışında çocukların çalıştırıldığı diğer alanlar; madenler, küçük atölye ve işletmeler, tamirhaneler ve sokaklardır. Yıkılan köylerden ve şehirlerden metropollere göç etmek zorunda kalan Kürt ailelerinin çocukları da ailelerinin yaşadığı geçim sıkıntısını giderebilmek için tehlikeli ve ağır işlerde çalıştırılmaktadırlar.

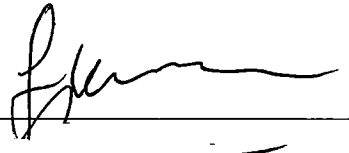
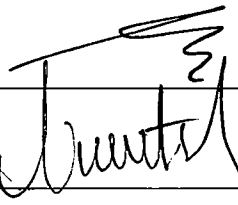
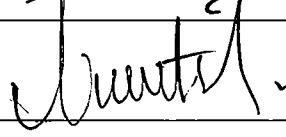
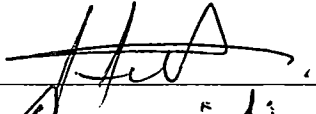
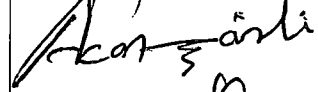
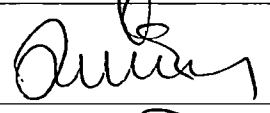
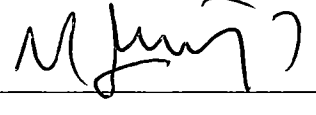
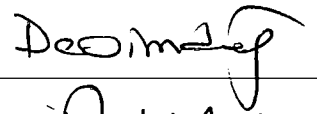
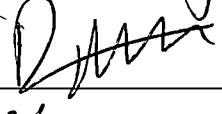
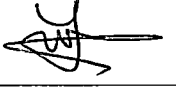
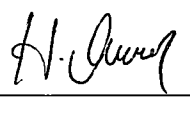
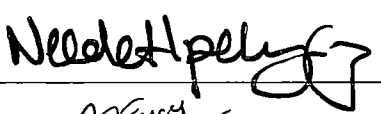
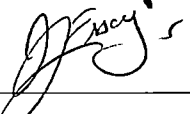
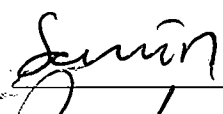
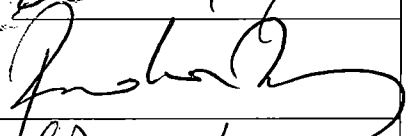
ILO'nun da bağılı bulunduğu Birleşmiş Milletler, 28 Temmuz 2019'da aldığı kararla 2021 yılını Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı ilan etmiştir. Ancak ortaya çıkan veriler çocuk işçiliği sorununun Türkiye'de giderek derinleştiğini göstermektedir.

TÜİK geçtiğimiz günlerde çocuk işçiliği konusunda bir araştırma yapmış ve ortaya çıkan verileri kamuoyu ile paylaşmıştır. Raporda Türkiye nüfusunun yüzde 27,2'sini oluşturan çocuklardan, yaş grubu 15-17 olanların işgücüne katılma oranının %16,2 ve bu oranın erkek çocuklar için %23,4 kız çocuklar için %8,6 olduğu belirtilmiştir.

Resmi olmayan rakamlara göre Türkiye'de 2 milyonun üzerinde çocuk işçi vardır. Bu çocukların yüzde 70'inden fazlası kayıt dışı bir şekilde çalıştırılmaktadırlar. Çocuk işçiliğinin engellenmesi için bir önlem alınmadığı gibi çocuklara giderek daha tehlikeli, güvencesiz ve kötü çalışma koşulları dayatılmakta ve dolayısıyla çocuk iş cinayetleri de artmaktadır. İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi'nin (İSİG) verilerine göre; 2013 yılında 59, 2014 yılında 54, 2015 yılında 63, 2016 yılında 56, 2017 yılında 60, 2018 yılında 67, 2019 yılında 67 çocuk/genç işçi, 2020 yılında 68 çocuk/genç işçi iş cinayetinde yaşamını yitirmiştir. Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Yılı ilan edilen 2021 yılının sadece Şubat ayında Türkiye'de 17 çocuk/genç işçi yaşamını yitirmiştir. Çocuk iş cinayetinin en fazla yaşandığı iller, aynı zamanda mülteci nüfusun da yoğun olduğu illerdir. Mülteci çocukların ölüm oranının yüksek olması hem çalışma koşulları bakımından çok daha tehlikeli işlerde çalışmak zorunda kaldıklarını hem de çalışan mülteci çocuklara yönelik şiddetin ne denli büyük olduğunu göstermektedir.

Çocukları kayıt dışı çalıştırmanın yanı sıra Türkiye'de yasal kılıf altında meşrulaştırılan çıraklık ve stajyerlik de "mesleki eğitim" adıyla çocuk emeğini sömüren yaygın çalışma biçimleridir. Çıraklık ve stajyerlik yapan çocuklar, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinden ve sosyal güvenlik korumasından uzak bir biçimde çoğu zaman yetişkinlerle aynı iş yaptırılarak çalışmaya mecbur bırakılmaktadır.

Çocuk işçiliğinin engellenmesi için çocuk işgücünü teşvik eden ve bunun altyapısını oluşturan etmenlerin belirlenmesi, kayıt dışı ve yasal olmayan bir şekilde çocuk işçi çalıştırmayı önlemeye yönelik tedbirlerin alınması, denetimlerin etkin bir şekilde yapılması ve ilgili mevzuatların yenilenmesi ve yürütülmesi gerekmektedir. Tüm bu nedenlerden hareketle giderek artan çocuk işçiliğinin engellenmesi için yapılabileceklerin tespiti ve çözümü amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2			
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Cekher
4	SIDIK TAŞ	SİİRT	
5	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
6	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
7	ALICAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
8	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
9	MURAT SARISAÇ	VAN	
10	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
11	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
12	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
13	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
14	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
15	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
16	OYA ERSOY	İSTANBUL	
17	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
18	SEVİN ÇOLAK	MUŞ	
19	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	SAİT DEDE	HAKKARİ	